

Raad voor de
rechtspraak

Aan de Minister voor
Rechtsbescherming

[Redacted]
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdjk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

[Redacted]
[Redacted]
www.rechtspraak.nl

datum 24 februari 2021
doorkiesnummer [Redacted]
e-mail [Redacted]
ons kenmerk [Redacted]
uw kenmerk [Redacted]
cc
bijlage(n) 1
onderwerp Advies wetsvoorstel Uitvoeringswet Verordening Brussel II-bis

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 7 december jl. verzocht u de Raad voor de rechtspraak ('de Raad') advies uit te brengen over het wetsvoorstel **Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap..**

- **Het wetsvoorstel**

Het wetsvoorstel geeft regels voor de uitvoering van de in 2019 gewijzigde verordening Brussel II-bis. De verordening Brussel II-bis bevat regels voor grensoverschrijdende zaken over echtscheiding en geschillen over minderjarigen. Met de gewijzigde verordening wordt beoogd de resterende hindernissen voor het vrije verkeer van rechterlijke beslissingen weg te nemen en de belangen van het kind beter te beschermen door de procedures over ouderlijke verantwoordelijkheid eenvoudiger en efficiënter te maken. Daartoe wordt het verlof tot tenuitvoerlegging van een beslissing uit een andere lidstaat (het 'exequatur') afgeschaft, wordt de verplichting tot het horen van het kind in de procedure die hem of haar aangaat, verduidelijkt en zijn de regels voor de samenwerking tussen de centrale autoriteiten aangescherpt.

Een aantal aanpassingen in de gewijzigde verordening moet worden uitgewerkt in het interne recht van de lidstaten. Dit wetsvoorstel voorziet daarin.

datum 24 februari 2021
kenmerk XXXXXXXXXX
pagina 2 van 4

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

I Algemeen

De verordening Brussel II-bis dateert van 2003 en is in 2019 herzien. De majeure inhoudelijke keuzen op het gebied van het vrije verkeer van rechterlijke beslissingen en de bescherming van de belangen van het kind zijn hiermee een gegeven. Het wetsvoorstel bevat vooral juridisch-technische wijzigingen, waarvan de meeste vanuit procesrechtelijk oogpunt voor de hand liggen. In dit advies vraagt de Raad aandacht voor de bepalingen in het wetsvoorstel die aan de werkwijze van de gerechten raken en plaatst voorts een kanttekening bij de afbakening van het toepassingsbereik van de gewijzigde verordening.

II Erkenning en tenuitvoerlegging van kindbeschermingsmaatregelen

In de Memorie van Toelichting (blz. 9 en 10) wordt het belang van de herschikte verordening voor de erkenning en tenuitvoerlegging van kindbeschermingsmaatregelen zoals een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing gerelativeerd. Dit is mogelijk mede ingegeven door de problemen die in de huidige praktijk spelen.

De constatering dat deze beslissingen uit hun aard niet naar een andere lidstaat kunnen worden meegenomen voor (verdere) tenuitvoerlegging onderschrijft de Raad echter niet. Een - bijvoorbeeld - Duitse ondertoezichtstelling kan gewoon in Nederland worden erkend. Hooguit zal de Nederlandse Raad voor de Kinderbescherming moeten worden ingeschakeld om deze ondertoezichtstelling in Nederland uit te voeren. En een in Duitsland uit huis geplaatst kind dat weg loopt en gevonden wordt in Nederland, zal op basis van erkenning van de Duitse uithuisplaatsing in Nederland terug gestuurd moeten worden naar het gezin/de instantie in Duitsland waar hij is geplaatst.

De Raad is dan ook van mening dat kinderen die in strijd met kindbeschermingsmaatregelen zich in een ander land bevinden, op basis van de verordening moeten worden teruggestuurd, en dat de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen overgedragen moet kunnen worden indien het kind met een of beide ouders gaat verhuizen naar een ander land. Voor de situatie dat de uitvoering van een maatregel eigenlijk in twee landen moet plaatsvinden biedt de verordening echter geen oplossing.

III Procedure voor afgifte van een certificaat

Tussenkoms van een advocaat

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak

datum 24 februari 2021
kenmerk [REDACTED]
pagina 3 van 4

Artikel 23a lid 2 bepaalt dat het verzoek om afgifte van een certificaat door tussenkomst van een advocaat moet worden ingediend. De Raad vraagt zich om meerdere redenen af waarom dit nodig is: de verordening schrijft geen tussenkomst van een advocaat voor, een certificaat is geen rechterlijke beschikking maar een administratieve afhandeling, en in veel gevallen wordt het verzoek om een certificaat pas gedaan jaren na de beschikking, als de advocaat vaak al uit beeld is. De Raad adviseert dan ook de toegang tot de rechtbank laagdrempelig en meer klantvriendelijk vorm te geven.

b. Afgifte door de rechter

Artikel 23a lid 2 bepaalt dat de rechter onverwijld op het verzoek beslist. Hier wordt kennelijk aangesloten bij het huidige artikel 22 van de Uitvoeringswet Internationale kindbescherming. De Raad is van mening dat afgifte van het certificaat een meer administratieve taak is die bij de griffie kan worden belegd. Als deze taak bij de rechter zou worden neergelegd zou dit een extra werkbelasting (en dus extra kosten) met zich meebrengen.

Ten aanzien van artikel 22 ligt het overigens meer voor de hand de rechter die de beschikking heeft afgegeven bevoegd te verklaren dan de voorzieningenrechter, die in feite niets met de procedure van doen heeft.

IV Procedure voor verbetering van een certificaat

Artikel 23a lid 3 verwijst naar art. 31 Rv, naar analogie van het huidige artikel 23 Uitvoeringswet internationale kindbescherming. Dit heeft tot gevolg dat naar de letter van de wet een certificaat hersteld moet worden via een beschikking in het kader van een verzoekschriftprocedure. De Raad is van mening dat dit een te zware procedure is en dat volstaan kan worden met afgifte van een verbeterd certificaat (denk aan een wijziging van een letter in een naam of adres) door de griffie, zo nodig met inlevering van het eerdere certificaat. Het verzoek tot afgifte van een verbeterd certificaat kan bij brief worden ingediend. Het argument om in dit specifieke geval te kunnen afwijken van de algemene bepaling van artikel 31 Rv. is gelegen in het feit dat het niet gaat om een herziening van een rechterlijke beschikking, maar om herziening van een certificaat. De beschikking zelf blijft in tact.

V Overige opmerkingen

- Gelet op het bepaalde in artikel 11 lid 2 van de Uitvoeringswet Internationale kinderontvoering kunnen ook andere rechtbanken dan de rechtbank Den Haag met zaken op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag te maken krijgen, nl. in het kader van het 'omgangsrecht'. Het lijkt daarom niet juist om in artikel 16a, lid 1, alleen te spreken over de rechtbank Den Haag.
- In het voorgestelde artikel 16a van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering worden de leden 4 en 5 van artikel 24 van de Uitvoeringswet internationale kindbescherming overgenomen. De Raad geeft in overweging om de bepalingen over de liaisonrechter uit de Uitvoeringswet Internationale kindbescherming (artikel 24 leden 1, 2 en 3) van overeenkomstige toepassing te verklaren nu in de praktijk goede ervaringen met dit 'instituut' zijn opgedaan. Aanwijzing van aparte liaisonrechters voor de Uitvoeringswet Internationale Kinderontvoering is dan overigens niet nodig.

datum 24 februari 2021
kenmerk [REDACTED]
pagina 4 van 4

- Ten aanzien van het voorgestelde artikel 16a in de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering "draagt de rechtbank Den Haag" rijst vraag of deze bepaling zich zowel tot de rechtbank als het Hof richt. Dit artikel moet in samenhang worden gezien met artikel 24 lid 1 Uitvoeringswet internationale kinderbescherming, waarin uitdrukkelijk wordt verwezen naar de liaisonrechter bij de rechtbank Den Haag.

VI Werklast

Inschatting is dat het wetsvoorstel geen substantiële gevolgen heeft voor de werklast.

VII Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

[REDACTED]

Lid Raad voor de rechtspraak